

Informasjon i samsvar med kravene i
kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)
31. Desember 2015

**Aurland
Sparebank**

Styremøte 23.05.2016- sak 38/2016

INNHOLDSFORTEGNELSE

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVENE I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL IX (PILAR 3) 31. DESEMBER 2015

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

1.	Innledning og formål med dokumentet.....	2
2.	Konsolidering.....	2
2.1	Oversikt over datterselskaper	2
2.2	Forskjeller mellom regnskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsene.....	2
3.	Kapitalkrav.....	3
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav.....	3
3.2	Bufferkrav	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.....	5
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid.....	6
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	6
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	7
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål.....	7
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	7
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	8
5.	Egenkapitalposisjoner.....	8
6.	Renterisiko	9
7.	Styring og kontroll av risiko	10

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2015 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper

Aurland Sparebank har et datterskap Aurland Eieendom AS. Formålet med selskapet er å eie eiendomer som ikke er til bank formål. Selskapet eier pr.i dag kun en tomt etter fisjonen av Flåmsbrygga Eieendom AS i 2015. Selskapet har ikke økonomisk betydning og er derfor ikke konsolidert med Aurland Sparebank. Aksjekapitalen i Aurland Eieendom AS er på kr.83 tusen. Selskapet har ingen omsetning.

2.2 Forskjeller mellom regnskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsene

Uaktuelt for Aurland Sparebank.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Kapitaldekning

	2015	2014 *)
Sparebankens fond	129.083	118.265
Gavefond	4.965	3.325
Sum egenkapital	134.048	121.590
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	-86	-3.659
Sum ren kjernekapital	133.962	117.931
Sum kjernekapital	133.962	117.931
Netto ansvarlig kapital	133.962	117.931
	2015	2014 *)
Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater	-	-
Lokal regional myndighet	600	1.221
Institusjoner	24.448	249
Foretak	37.701	48.571
Pantsikkerhet eiendom	323.895	265.848
Forfalte engasjementer	1.150	1.916
Obligasjoner med fortrinnsrett	-	402
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	10.701	7.365
Andeler i verdipapirfond	33.160	4.532
Egenkapitalposisjoner	22.078	22.966
Øvrige engasjementer	21.684	87.827
CVA-tillegg	-	-
Gruppenedskrivninger	-	-
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	-	-
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	475.418	440.897
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	48.535	47.261
Sum beregningsgrunnlag	523.954	488.159
Kapitaldekning i %	25,57 %	24,16 %
Kjernekapitaldekning	25,57 %	24,16 %
Ren kjernekapitaldekning i %	25,57 %	24,16 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2015 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 66 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2015 i mill kr
Bevaringsbuffer	30
Systemrisikobuffer	36
Motsyklisk buffer	Ikke aktuelt
Kombinert bufferkrav	66

Banken har 106 millioner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10)., og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført.

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	11,11
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	11,11

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Ved mislighold vurderer en kundens samlede engasjement. Låntaker sin tilbakebetalingsevne og sikring avgjør om et tap må påregnes. Sikring avgjør om et tap må påregnes. Sikringen blir vurdert til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnad.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Banken vurderer engasjementet og om der foreligger fare for mislighold ut fra objektiv informasjon. Lån som er individuelt vurdert for nedskrivning og der nedskrivning er foretatt, skal ikke medregnes i gruppevurderingen av utlån.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

MAKS KREDITTEKSPONERING – POTENSIELL EKSPONERING PÅ UTLÅN

2015	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kredittesp.
Offentlig forvaltning		15.000	75		15.075
Lønnstakere o.l.	705.444	11.830	6.324	847	722.751
Utlandet	279	31			310
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	21.093	1.715			22.808
Industriproduksjon	20.220	5.337			25.557
Bygg og anlegg	28.096	1.982	2.365		32.443
Varehandel, hotell/restaurant	7.423	1.438	1.264	501	9.624
Transport, lagring	2.211	17	120		2.348
Finans, eiendom, tjenester	46.048	15.597	1.625		63.270
Sosial og privat tjenesteyting	12.767	1.157		560	13.364
Sum	843.581	54.104	11.773	1.908	907.551

Utlån fordelt geografisk	2015		2014	
	Beløp	%	Beløp	%
Aurland	456.459	54,1 %	447.202	56,9 %
Sogn og Fjordane	91.669	10,9 %	84.091	10,7 %
Hordaland	97.085	11,5 %	95.495	12,2 %
Oslo	58.934	7,0 %	40.052	5,1 %
Akershus	41.839	5,0 %	34.409	4,4 %
Andre fylke	97.595	11,6 %	84.624	10,8 %
Brutto utlån	843.581	100,0 %	785.873	100,0 %

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Restnedbetalingstid på eiendels- og gjeldsposter EIENDELER

	< 1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Kont./fordr.sentralbanker	-	-	-	-	-	62.018	62.018
Utl./fordr. til kredittinst.	-	-	-	52	-	114.633	114.685
Utlån til kunder	31.220	8.572	41.723	203.170	558.895	-6.108	837.473
Aksjer	-	-	-	-	-	106.672	106.672
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	10.989	10.989
Sum eiendeler	31.220	8.572	41.723	203.222	558.895	288.204	1.131.837

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Gjeld til kredittinst.	-	30.011	-	-	1.704	174	31.889
Innskudd fra kunder	-	-	-	-	-	959.514	959.514
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	6.386	6.386
Egenkapital	-	-	-	-	-	134.048	134.048
Sum gjeld og egenkapital	-	30.011	-	-	1.704	1.100.122	1.131.837

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån, samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Fordeling av misligholdte lån	2015	2014
Personmarked	1.978	2.006
Næringssektor fordelt:		
Jordbruk, skogbruk, fiske		-
Industriproduksjon		-
Bygg og anlegg		-
Varehandel, hotell/restaurant	501	501
Sjøfart	-	-
Transport, lagring	-	-
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	30	31
Misligholdte lån i alt	2.509	2.538

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Individuelle nedskrivninger på utlån	2015	2014
Individuelle nedskrivninger 01.01.	1.427	1.427
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-	-
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	480	-
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	530	-
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-529	-
Individuelle nedskrivninger 31.12.	1.908	1.427

Nedskrivninger på grupper av utlån	2015	2014
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	4.200	4.200
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-	-
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	4.200	4.200

Tapskostnader utlån/garantier	2015	2014
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-481	-
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	-
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-63	50
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	-	-
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	104	18
Periodens tapskostnader	-440	68

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter, samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen:

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	58.996				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	15.000	600			
Offentlige foretak					
Multilaterale utviklingsbanker					
Internasjonale organisasjoner					
Institusjoner	64.741	24.448			
Foretak	62.493	37.701			
Massemarkedsengasjementer					
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	820.151	323.895	756.052	92 %	
Forfalte engasjementer	1.132	1.150	1.093	97 %	
Høyrisiko-engasjementer					
Obligasjoner med fortrinnsrett					
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	53.505	10.701			
Andeler i verdipapirfond	84.718	33.160			
Egenkapitalposisjoner	21.953	22.078			
Øvrige engasjementer	28.286	21.802			
Sum	1.210.975	475.535	757.145		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Samlet engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko utgjorde Mill NOK 0,-

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, andeler og eienkapitalbevis er delt inn i tre porteføljer. Anleggsaksjer børsnotert, ikkje børsnotert og Omløpsaksjer (Fond for likviditets plassering). Banken har ikke handelsportefølje.

Anleggsaksjer er bokført etter laveste verdis prinsipp. Det vil sei laveste verdi av anskaffelse kost og markedsverdi.

Fondsplassering vert bokført til virkelig verdi.

Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevintsformål						
– børsnoterte aksjer	84.717	84.719	-342			
– andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler – strategisk formål						
– børsnoterte aksjer	1.372	1.712				
– andre aksjer og andeler	20.581	20.581	14.848			

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Aurland Sparebank har identifiser følgende område med renterisiko:

- Lån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapir
- Innskudd fra kunder
- Annen gjeld

Utlån

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i hovedsak med flytende rente. I samsvar med finansavtaleloven har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan settes i verk. Banken har eksponering på 20 mill knyttet til fastrente lån i egen portefølje.

Innskudd

Renterisiko knytt til kundeinnskudd oppstår ved varslingstid på 8 uker ved reduksjon av renten, jf. Finansavtaleloven. Aurland Sparebank tilbyr ikke rentebinding utover 90 dager. På grunn av lav renterisiko på innskudd benytter ikke banken renteswap.

På grunn av at banken har det meste av lån og innskudd i flytende rente, oppnår vi en lav renterisiko.

Verdipapir

Aurland Sparebank har ikke tatt opp verdipapirgjeld.

Andre innlån

Banken har pr 31.12.2015 et innlån på kr. 30mill. i Kredittforeningen for Sparebanker. Låne blir regulert etter 3mnd NIBOR. Dette gir lav renterisiko.

Bankens måler renterisiko ved at det vert beregnet en snitt durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige rentebærende postene. Durasjon blir benyttet til å simulere betydningen av en økning eller reduksjon i rentenivået på 1%.

Renterisiko blir styrt etter vedtatte rammer i policy for markeds-, kreditt- og likviditetsrisiko.

Renterisiko

	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-1.335
Utlån til kunder med rentebinding	-
Rentebærende verdipapirer	-840
Øvrige rentebærende eiendeler	-
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	195
Andre innskudd	672
Verdipapirgjeld	-
Øvrig rentebærende gjeld	75
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	-
Sum renterisiko	-1.233

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

ICAAP

ICAAP er bankens egen prosess for å vurdere bankens sitt kapitalbehov. Denne vurderingen av kapitalbehov skal være framtidsrettet. Dette innebær at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra nåværende eksponering også vurderer kapitalbehovet i lys av planlagt vekst og strategiske valg. Ved beregning av kapitalbehov, blir hvert risikoområde vurdert hver for seg.

Med risikotoleranse forstår vi størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen blir avgrenset gjennom rammer gitt av bankens policyer og fullmakter. Rammene setter grenser for hvor høy eksponering banken er villig til å ta på kvart risikoområde. Bankens sin risikotoleranse er reflektert i kapitalbehovet som vert beregnet for hver enkelt risiko.

Som et ledd i kapitalvurderingen foretar banken en analyse av et økonomisk tilbakeslag og hvilken effekt dette vil ha på bankens kapitaldekning. Utgangspunktet for stresstesten er bankens minimumsmål for

kapitaldekning. I bankens analyse er det lagt til grunn et vesentlig økonomisk tilbakeslag. Bankens vurdering er at det er lite sannsynlig at tilbakeslaget vil kunne oppstå.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal avspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og forventningene til markedet. Det er etablert rutiner for å sette i verk tiltak før banken når kritiske nivå.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalvurderingen og stresstester.

Administrasjon gjennomfører relevante vurderinger og beregninger. Rapporten med beregningsmodeller blir så lagt fram for styret. Gjennomgangen blir utført en gang per år.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer. Disse områdene er med i vurderingen:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko
- Restrisiko

STYRING OG KONTROLL

Aurland Sparebank er en liten bank og har et særskilt fokus på kreditt-, likviditet- og markedsrisiko. Bankens risikotoleranse blir styrt av rammer i policydokument og fullmakter. Det er i tillegg utarbeidet retningslinjer og rutiner på vesentlige risikoområder.

Banken har etablert rutiner for rapportering av risiko til styret, målt opp mot vedtatte rammer i policydokument. Alle bankens risikoområder har definerte rammer og blir gjennomgått årlig.